

SUMMARY

Kendzor P. The main principles of policultural education organization in the school pedagogical system.

The article outlines the main principles of policultural education organization. The main goal and the tasks of policultural education are the development of policultural competences and formation of tolerant person and responsible citizen who can effectively take part in the policultural democratic society.

Due to the goal and tasks of policultural education, using the system approach, the following principles of its organization are distinguished: the principle of humanism, the principle of entire cultural picture of the world, the principle of cultural relevance, the principle of citizenship and integration, the principle of positive attitude to cultural diversity, the principle of dialogical interaction, the principle of pedagogical ethics, the principle of interdisciplinarity.

Policultural education should be organized according to peculiarities of sociocultural context, as well as integrated in different teaching activities and interdisciplinary topics. The accent should be put on the formation of tolerant behavior which is based on citizen responsibility and social partnership.

Thus the task of Ukrainian educational system is the formation of person able to live with the others in the policultural democratic society and, keep own cultural identity.

Key words: policultural education, policultural education organization, policultural society, tolerant behavior

УДК 780:378(477)

А. С. Коваленко

Уманський державний педагогічний
Університет імені Павла Тичини

ІНСТРУМЕНТАЛЬНА (ГІТАРНА) ОСВІТА ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

У статті здійснено теоретичний аналіз поняття інструментальної (гітарної) освіти шляхом вивчення й узагальнення ключових категорій теорії педагогіки: освіта, мистецька освіта, музична освіта та інструментальна освіта. На підставі аналізу їх змісту, поданих у довідково-енциклопедичній, навчально-методичній та спеціалізованій літературі, з'ясовано, що увага вітчизняних науковців сфокусована на визначенні основних категорій теорії педагогіки, проте зміст поняття інструментальної (гітарної) освіти залишається не визначеним, що й зумовило вибір теми власного теоретико-педагогічного проекту.

Ключові слова: освіта, мистецька освіта, музична освіта, інструментальна освіта, інструментальна (гітарна) освіта, виконавство, теорія педагогіки, система освіти.

Постановка проблеми. Невід'ємним атрибутом розвитку суспільства є освіта, яку досліджують із загальнонаукових, філософських, музикознавчих, музично-педагогічних і соціокультурних позицій. Поняття «освіта» широко вживають у науковій теорії та практиці, воно має широкий спектр дефініцій, у яких інтегровано особливості різних наукових і окремо фахових галузей, що відповідає, за Н. Гуральник, системному науковому аналізу [6, 23]. Широке використання терміну «освіта» в науковій і галузевій літературі визначило **мету статті** – систематизувати наукові

підходи щодо інтерпретації його змісту; визначити сутність ключових понять дослідження – «мистецька освіта», «музична освіта», «інструментальна освіта», «інструментальна (гітарна) освіта».

Аналіз актуальних досліджень. У процесі узагальнення ключових понять роботи ми спиралися на думку Б. Вульфсона, який до найважливіших джерел дослідження в галузі педагогіки відносить законодавчі акти й урядові постанови про освіту, циркуляри та інструкції відомств освіти, педагогічну документацію, навчальну й методичну літературу, статистичні видання, педагогічну та суспільно-політичну періодику, праці педагогів-дослідників різних країн, рішення й рекомендації регіональних і всесвітніх педагогічних форумів. Узявши до уваги положення автора, джерельну базу теоретичного аналізу склали:

1) законодавчі акти й урядові постанови про освіту, циркуляри та інструкції відомств освіти, педагогічна документація;

2) дослідження провідних учених України;

3) педагогічна й суспільно-політична періодика, матеріали міжнародних, республіканських, регіональних конференцій із проблем організації професійної освіти;

4) навчальна й навчально-методична література.

Інструментальна (гітарна) галузь як компонент загальної системи освіти розвивається відповідно до освітньої політики, яку проводить держава. Тому до першої групи джерел нашого дослідження ввійшли такі закони України: «Про освіту», «Про вищу освіту», що дало можливість визначити загальні тенденції розвитку системи вітчизняної освіти.

Мета статті – здійснити теоретичний аналіз поняття «інструментальна (гітарна) освіта» як компонента цілісної системи освіти.

Методи дослідження. Для реалізації мети роботи було використано такі методи дослідження: використано комплекс теоретичних методів: аналіз філософської, педагогічної та спеціальної літератури для визначення стану розробленості проблеми й отримання фактичного матеріалу щодо інструментальної (гітарної) освіти; метод головного масиву в сукупності з вибіркоким методом – при відборі джерельної бази дослідження; системно-компонентний – для визначення елементів системи освіти; системно-структурний – для визначення зв'язків між елементами цієї системи; описовий метод – під час групування, систематизації та інтерпретації фактів.

Виклад основного матеріалу. В урядових постановах зміст поняття «освіта» інтерпретується як основа інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства й держави, мета якої – всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального,

творчого, культурного потенціалу народу, підвищення освітнього рівня народу, забезпечення народного господарства кваліфікованими фахівцями. Визначення поняття «освіта» в урядових постановках трактується в загальнонауковому контексті, проте зміст його дефініцій залишається не визначеним, що викликало необхідність звернутися до наукових праць провідних учених України та довідкової літератури.

В Українському педагогічному словнику С. Гончаренка поняття «освіта» – «це духовне обличчя людини, яке складається під впливом моральних і духовних цінностей, що є надбанням її культурного кола, а також процес виховання, самовиховання, впливу, шліфування, тобто процес формування обличчя людини» [5, 241]. Дослідник висловлює людиноцентристську позицію в контексті визначення терміну та розрізняє загальну (початкову й середню) та спеціальну освіту, яка «озброює людину знаннями, вміннями й навичками, необхідними для працівника певної галузі» [5, 242]. Водночас поняття «освіта» автор розглядає як явище історичне, завдання й напрями якої змінюються внаслідок соціально-економічних трансформацій [5, 364].

В. Краєвський розглядає освіту у двох аспектах – як суспільне явище і як педагогічний процес. І в цьому сенсі В. Курило пропонує шкалу відповідності освіти, заснованої на комплексі критеріїв, а саме: доступність, демократичність, особливості цілей закладів освіти, зміст навчально-виховного процесу, зв'язок освіти з національною культурою, рівень її ідеологічної спрямованості, характер взаємин освіти та релігії, дидактична й методична забезпеченість навчально-виховного процесу, характер функцій педагога та учня в системі освіти, кадрове забезпечення системи освіти, рівень матеріального забезпечення освіти, оцінка її якості [7, 18–23]. Комплекс критеріїв В. Курила, який заснований на соціальному та педагогічному підходах, можемо розглядати як універсальну шкалу визначення ліквідності системи національної системи світовим культуроосвітнім стандартам.

Стає зрозумілим, що освіта охоплює комплекс культурних, соціальних, ментальних цінностей та особистісних, професійних якостей, які набуває людина у процесі навчання. І в цьому сенсі В. Бочарова визначає головні функції освіти – «формувати людину, адекватну вимогам суспільства й часу, ростити, навчати й виховувати молодь з урахуванням соціальних умов, у яких вони будуть жити та працювати» [3, 200].

Узагальнюючи різні наукові підходи щодо визначення поняття «освіта», зміст цього терміну інтерпретуємо як *полізмистовий, організований навчально-виховний процес, спрямований на всебічний розвиток особистості*.

О. Рудницька пропонує власну інтерпретацію поняття «мистецька освіта» з позиції мистецько-педагогічного підходу. За визначенням автора – «це освітня галузь, спрямована на розвиток у людини спеціальних здібностей

і смаку, естетичного досвіду й ціннісних орієнтацій, здатності до спілкування з художніми цінностями у процесі активної творчої діяльності й удосконалення власної почуттєвої культури» [12, 34]. Нам імпонує визначення терміну «мистецька освіта» О. Рудницької, у змісті якого схарактеризовано сутність і сфера впливу на особистість, галузь знань і процес їх засвоєння.

Г. Падалка пропонує власне визначення поняття «мистецька освіта» – це «процес і результат освоєння суб'єктом істотних властивостей навколишньої дійсності, відтвореної в художніх образах» [10, 3]. На думку дослідниці, змістом мистецької освіти «виступає спрямована на загальний і художній розвиток особистості система педагогічно адаптованих художньо-практичних умінь, навичок, знань, досвіду ціннісного ставлення до мистецтва, досвіду творчої діяльності» [Там само]. Проте, авторка висловлює критичну думку щодо розвитку мистецької освіти в сучасному культуроосвітньому просторі, свідчить про її відірваність від суспільного загалу, системи загальної шкільної освіти та невизначеність соціального статусу з боку науковців. Ми поділяємо думку дослідниці про те, що «сама мистецька освіта містить важелі розвитку тих якостей і властивостей людини, що визначають собою спосіб її буття у світі» [10, 4], тому заслуговує на відповідну соціальну та наукову оцінку як феномена, що впливає на процес формування «пізнавальних інтересів особистості, її знання про всесвіт, причому не тільки інтелектуальне охоплення подій, а й, головне, здатність до проникнення у їх емоційний підтекст» [10].

До аналізу структури та організації «мистецької освіти» звернулася Т. Смирнова, запроваджуючи синергетичний підхід або теорію самоорганізації, які останнім часом стійко увійшли в методологію мистецької освіти (О. Олексюк, В. Орлов). Їх систематичне використання у процесі наукового пошуку науковці та практики пояснюють надзвичайною складністю і нестабільністю сучасного світу, системи освіти, педагогічних принципів і прийомів [13]. Спираючись на думку О. Олексюк, яка акцентує увагу на пануванні синергетичного підходу в сучасному мистецько-педагогічному дискурсі, констатуємо про те, що виявлені на його основі методологічні принципи (самоорганізації, варіативності та гнучкості) дозволяють обґрунтувати мобільність організації будь-якої педагогічної системи, актуальність творчого (свідомого й інтуїтивного) процесу, варіативність педагогічної взаємодії. Принцип самоорганізації, за Т. Смирною, «засновується на закономірності, яка розглядає структуру й функціонування мистецької освіти як нелінійний саморозвиток, процес, зумовлений внутрішньою активністю її суб'єктів (студентів і викладачів)» [13]. Ми погоджуємося з висловом дослідниці, адже саме принцип самоорганізації системи мистецької освіти як нелінійної структури уможливорює варіативне використання способів її корекції.

Актуальним вектором методологічних пошуків у сфері сучасної мистецької освіти стає дискурс щодо розвитку її окремих складових. Так, протягом другої половини ХХ століття увага мистецтвознавців і педагогів сфокусована на явищі музичної освіти, яка в минулому столітті, за свідченням Г. Ніколаї, відокремилась у самостійну галузь освітньої системи з відповідною структурою та змістом [9, 5].

Визначення поняття «музична освіта» представлено в роботі О. Ростовського «Теорія та методика музичної освіти» [11]. Автор на основі співставлення музично-педагогічних категорій (музичний розвиток, музичне навчання, музичне виховання), які в колах науковців характеризуються як синоніми, пропонує власну інтерпретацію змісту терміну «музична освіта».

Так, *музичне навчання*, за О. Ростовським, – «це процес взаємодії вчителя й учнів з метою передачі одним і засвоєння іншими досвіду музичної діяльності, як складової змісту соціального досвіду» [11, 11]. Під поняттям *музичне виховання* автор розуміє «цілеспрямоване формування естетичного, ціннісного, особистісного ставлення учнів до явищ музичного мистецтва» [11]. *Музичний розвиток* – «це процес і результат розвитку музично-творчих здібностей особистості, що виводить його на якісно новий рівень музичної діяльності» [11].

На основі визначення змісту музично-педагогічних термінів автор доводить подібність категорій музичного навчання й музичного виховання [11]. Проте, вважаємо, що відмінність полягає у принципах їх застосування в навчальному процесі. У першому випадку, навчальний процес спрямований на засвоєння знань учнем, а в другому, – на формування його естетичного смаку, аналізу музичних творів, емоційного тону, усвідомлення зразків мистецтва як ціннісних категорій. О. Ростовський справедливо зазначає, що обидва поняття або їх чергування в навчальному процесі відбувається згідно завдань, які вирішуються в певний час [11].

Не зважаючи на відмінність у сферах використання зазначених понять, ми дійшли висновку про їх органічну цілісність, яка полягає в технічній, технологічній та естетичній єдності музичної діяльності. Адже процес опанування виконавською майстерністю не може бути зведено до суто технологічного засвоєння прийомів або вирішення технічних завдань музичного твору. Становлення майбутнього митця відбувається шляхом органічного поєднання, за О. Ростовським, «емоцій і розуму, свідомості й почуття» [11]. В іншому випадку, на думку автора, музика втрачає функції, які характерні мистецтву.

Аналіз категорій музичного навчання, музичного виховання, музичного розвитку та їх визначення дав змогу О. Ростовському з'ясувати таку галузь музичної педагогіки, як *музична освіта*, під якою автор розуміє «процес і результат музичного навчання, виховання й розвитку як передумов активної музично-творчої діяльності учня» [11]. Дійсно, музична освіта як процес здійснюється шляхом накопичення арсеналу знань, умінь і навичок музичної

діяльності, унаслідок якого відбувається професійне зростання музиканта, відтворюються його індивідуальні здібності емоційного та естетичного сприймання, художньої інтерпретації музики та її виконання. Показниками та результатами музичної освіти стають музично-педагогічний досвід індивіда, комплекс знань та якість їх засвоєння.

Зазначимо, що система музичної освіти складається з окремих структурних компонентів, які вирізняються за видами музичної діяльності: теоретичного, музикознавчого, вокально-академічного, вокально-естрадного, хорового, диригентського, інструментального. Останній є предметом нашого дослідження, адже гітарну виконавську практику розуміємо як невід'ємний складник інструментальної освіти.

Виходячи з теми статті, ключовими поняттями дослідження є: інструментальна освіта, інструментальна (гітарна) освіта.

Поняття «інструментальна освіта» останнім часом широко використовують у галузі музикознавства, проте дослідник Ю. Болотов визнає, що у вітчизняному музикознавстві існує незначна кількість праць, присвячених музично-теоретичним аспектам інструментальної галузі [1].

Тільки у 2007 р. з'явилася дисертація О. Бородіна «Формування поняття „фортепіанна школа” у музикантів-виконавців в процесі професійної освіти» [2]. У роботі дослідник уперше здійснив спробу сформулювати зміст поняття «виконавська школа», яке сучасні науковці часто використовують у якості універсального терміну для визначення компонентів музичної освіти. За визначенням науковця, це «неформальне об'єднання музикантів, яке має центр або вирізняється поліцентричністю, має індивідуальну парадигму, що містить естетичні, педагогічні, виконавські, професійні принципи, якому властивий прямий або опосередкований тип комунікації і яке здійснює збереження, передачу, генерування художніх ідей і вироблення технічних засобів для їх втілення в місцевому, національному або інтернаціональному масштабі в межах конкретного історичного періоду» [2, 19].

Авторська інтерпретація терміну «виконавська школа» базується на суто музикознавчому підході та висвітлює загальні принципи функціонування видів музичної галузі, проте зміст поняття «інструментальна освіта» має розкривати специфіку навчального процесу, особливості його організації, соціальні функції тощо. Вважаємо, що поняття «виконавська школа» та «інструментальна освіта» схожі за змістом, висвітлюють специфіку музичних видів діяльності, проте остання потребує уточнення або більш ґрунтовного узагальнення, що не дозволяє ототожнювати зміст цих термінів.

Аналіз музикознавчих робіт дозволяє дійти висновку про те, що автори розглядають інструментальне явище скоріше як мистецький напрям, ніж як вид освітньої діяльності, тому, незважаючи на схожість наявних визначень змісту поняття «інструментальна освіта», ми не можемо взяти їх за основу нашого дослідження, яке присвячено професійній підготовці фахівців

інструментального (гітарного) профілю. У зв'язку з цим, ми звузили аналіз лише до робіт науковців, які безпосередньо займаються проблемами підготовки інструменталістів, з метою зіставлення їхніх позицій у визначенні феномену інструментальної освіти.

Нам імponує визначення терміну «інструментальна освіта» Н. Гуральник, яка розглядає його як систему, що функціонує в контексті взаємозумовленого дворівневого процесу – творчого й навчального [6].

І. Власенко для вивчення поняття «інструментальна освіта» пропонує використовувати синергетичний підхід. З позицій синергетики «інструментальна освіта» є «складною дисипативною еволюційною системою з багаторівневою структурною ієрархією й наявністю потенціалу самоорганізації» [4]. Синергетичний підхід акцентує увагу на варіативному розвитку інструментально-освітньої галузі.

Теоретичне осмислення феномену «інструментальна освіта» з позиції музичної педагогіки дозволило С. Ліпській сфокусувати увагу на його процесуальному аспекті [8]. На думку дослідниці, «це багатокомпонентний, цілісний процес, спрямований на оволодіння певною системою музично-теоретичних знань і практично-виконавських навичок, формування художньо-естетичного досвіду й виконавської культури, що забезпечує досягнення найкращого результату в сприйнятті, розумінні, емоційному та інтелектуальному пізнанні музичного мистецтва, усебічний розвиток індивідуальних якостей і музичних здібностей кожного суб'єкта навчання, можливість його самореалізації в музично-виконавській творчості» [8, 8]. Авторка визначає структуру інструментально-виконавської підготовки майбутніх музикантів у складі чотирьох взаємопов'язаних компонентів: пізнавально-комунікативного, емоційно-ціннісного, мотиваційно-вольового та практично-регулятивного [8], які в єдності мають забезпечити якісне навчання інструменталістів у музично-освітніх закладах.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, урахувавши наукові погляди дослідників, поняття «інструментальна освіта» розуміємо так: *навчально-виховна система музикантів-інструменталістів, які об'єднані у творчу спільноту для досягнення високого рівня професійної майстерності у сферах виконавства та педагогіки.* Умовами для успішної діяльності інструментальної освіти, на нашу думку, мають стати: збереження традицій, послідовність у впровадженні новітніх музично-педагогічних прийомів і технологій у процес навчання, досконалість його організації.

На розвиток інструментальної (гітарної) освіти безпосередньо впливають усі вказані чинники: ідея збереження традицій, пошук нових музично-творчих і методико-технологічних шляхів; розкриття індивідуальних інтелектуальних і креативних здібностей кожної

особистості; соціальна роль творчої діяльності, характерна культуровідповідність усіх видів музичної комунікації.

Спираючись на комплекс авторитетних наукових положень щодо визначення сутності поняття «освіта» та його дефініцій, ми пропонуємо розглядати інструментальну (гітарну) освіту як *підсистему музичної освіти, що функціонує на основі комплексу педагогічних, творчих і виконавських надбань, які транслюються у процесі педагогічної діяльності як особлива форма передачі знань та вмінь від майстра до послідовника; інструментально-виховна галузь системи музичної освіти, що функціонує на базі теоретичного, практичного, художньо-естетичного досвіду історії поколінь.*

Проведений теоретичний аналіз інструментальної (гітарної) галузі як компоненти загальної системи освіти не вичерпує всіх її аспектів. Теоретичного осмислення потребують її структурні компоненти, функціональні характеристики, типологічні особливості – питання, які у сфері музично-педагогічної науки залишаються не визначеними.

ЛІТЕРАТУРА

1. Болотов Ю. В. Исполнительская и педагогическая деятельность А. Н. Есиповой в контексте отечественного фортепианного искусства : автореф. дис. ... канд. искусствоведения : спец. 17.00.02 «Музыкальное искусство» / Ю. В. Болотов. – СПб., 2008. – 22 с.
2. Бородин А. Б. Формирование понятия «фортепианная школа» у музыкантов-исполнителей в процес се профессионального вузовского образования : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / А. Б. Бородин. – Екатеринбург, 2007. – 24 с.
3. Бочарова В. Г. Педагогика социальной работы / В. Г. Бочарова. – М. : SvR-Аргус, 1994. – 207 с.
4. Власенко І. М. Фортепіанний стиль М. Ровеля : композиторський текст і виконавська інтерпретація : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво» / І. М. Власенко. – О., 2008. – 22 с.
5. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
6. Гуральник Н. П. Українська фортепіанна школа ХХ століття у контексті розвитку теорії і практики музичної освіти : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Гуральник Наталія Павлівна. – К., 2008. – 503 с.
7. Курило В. С. Освіта та педагогічна думка Східноукраїнського регіону у ХХ столітті : монографія / В. С. Курило. – Луганськ : ЛДПУ, 2000. – 460 с.
8. Ліпська С. Л. Методичні засади удосконалення музично-виконавської підготовки учнів в умовах позашкільної спеціалізованої освіти : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія і методика музичного навчання» / С. Л. Ліпська. – К., 2007. – 20 с.
9. Ніколаї Г. Ю. Методологічні пошуки у сфері мистецької освіти / Г. Ю. Ніколаї // Актуальні питання мистецької освіти та виховання : зб. наук. праць / гол. ред. Ніколаї Г. Ю. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. – Вип. 1.– С. 3 – 17.
10. Падалка Г. М. Мистецька освіта: сучасні проблеми розвитку / Г. М. Падалка // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 14: Теорія і методика мистецької освіти : збірник / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – Вип. 7 (12) : матеріали III Міжнародної науково-практичної

конференції «Гуманістичні орієнтири мистецької освіти», 22 – 24 квітня 2009 р. : до 175-річчя Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. – С. 3–9.

11. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посіб. / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навч. кн. Богдан, 2011. – 640 с.

12. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посіб. / О. П. Рудницька. – Т. : Навч. кн. Богдан, 2005. – 360 с.

13. Смирнова Т. А. Сучасні аспекти методології мистецької освіти / Т. А. Смирнова // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2010. – № 22 (209). – Ч. IV. – С. 38–44.

РЕЗЮМЕ

Коваленко А. С. Инструментальное (гитарное) образование как объект научного исследования.

В статье осуществлен теоретический анализ понятия инструментальное (гитарное) образование путем изучения и обобщения ключевых категорий теории педагогики: образование, художественное образование, музыкальное образование и инструментальное образование. На основе анализа их содержания, представленного в справочно-энциклопедической, учебно-методической и специализированной литературе, установлено, что внимание отечественных ученых сфокусировано на определении основных категорий теории педагогики, однако содержание понятия инструментального (гитарного) образования остается не определенным, что и обусловило выбор темы собственного теоретико-педагогического проекта.

Ключевые слова: образование, художественное образование, музыкальное образование, инструментальное образование, инструментальное (гитарное) образование, исполнительство, теория педагогики, система образования.

SUMMARY

Kovalenko A. Instrumental (guitar) education as an object of scientific study.

The article is a theoretical analysis of the concept of instrumental (guitar) education by studying and summarizing the key categories of the theory of pedagogy: education, art education, music education and instrumental education. Based on an analysis of their content, presented in reference teaching methods and specialized literature, we found out that the attention of domestic scholars was focused on identifying the main categories of the theory of pedagogy, but the content of the concept of instrumental (guitar) education is not certain, and that led to the choice of the topic of own theoretical and pedagogical project.

In order to disseminate the theoretical and methodological framework proposed by the author's own interpretation of the concept of "instrumental (guitar) education", due to the subject of the research. We propose to interpret the content of the concept of music education as a subsystem that operates on the basis of complex educational, creative and performing acquisitions that are broadcast in the educational activities as a special form of transfer of knowledge and skills from master to follower; educational instrumental music education industry system, which operates on the basis of theoretical, practical, artistic and aesthetic experience of the history of generations.

The study of scientific approaches and definitions of the concept of "instrumental (guitar) education" was necessary to clarify the content of these events (musical performance, musical and performing activities, musical and performing process), which in scientific literature are treated as synonymous. It is proved that these terms have a direct relationship with the practice of instrumental guitarists, but the meaning of these concepts reveals different aspects of the performing and creative activity, which we interpret as follows: musical performance – a special kind of artistic and creative activity, which means action game artist reveals the emotional, artistic and imaginative scope of music; music and

performing activity – the process of assimilation and reproduction technology-art system music performer; music and performing a process – a way of realization of artistic, technical and aesthetic problems in cognitive, analytical and consistently practice performer.

Key words: education, art education, music education, instrumental education, instrumental (guitar) education, performance, theory of pedagogy, educational system.

УДК 378+37.004

О. В. Коротун

Житомирський державний
університет імені Івана Франка

ХМАРО ОРІЄНТОВАНА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ НАВЧАННЯМ CANVAS

Сучасний процес інформатизації освіти є основою впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес, де надзвичайної актуальності набувають тенденції впровадження хмарних технологій організації доступу до програмного забезпечення, яке має місце в різноманітних видах навчальної діяльності. Стаття присвячена проблемі використання одного з засобів ІКТ, а саме системи управління навчанням з відкритим кодом, розміщеної у «хмарі» Canvas від компанії Instructure, наведені відгуки викладачів навчальних закладів США про систему, висвітлені переваги її використання в навчанні та інструменти, з яких вона складається.

Ключові слова: інформатизація освіти, ІКТ, дистанційне навчання, система управління навчанням, хмаро орієнтована система управління навчанням.

Постановка проблеми. У сучасному світі спостерігається процес інформатизації освіти, який передбачає забезпечення сфери освіти методологією, практикою розробки та оптимального використання сучасних інформаційних технологій, орієнтованих на реалізацію психолого-педагогічних цілей навчання, виховання. Інформаційні технології для розвитку суспільства відіграють важливу роль у прискоренні процесів отримання, поширення й використання суспільством нових знань. М. Ю. Кадемія, І. Ю. Шахіна розуміють під ІТ в освіті «технології навчання, виховання, наукових досліджень і управління, засновані на використанні обчислювальної та інформаційної техніки і спеціального програмного, інформаційного та методичного забезпечення» [3, 24].

Сучасні інформаційні технології відкривають нові перспективи для підвищення ефективності освітнього процесу та характеризуються наявністю всесвітньої мережі Інтернет, що надає широкі можливості в навчанні. Водночас жива комунікація невід’ємна від інформаційних технологій, тому на сучасному етапі розвитку технічних і програмних засобів інформаційні технології називають інформаційно-комунікаційними (ІКТ). І. Захарова визначає ІКТ як конкретний спосіб роботи з інформацією: це і сукупність знань про способи та засоби роботи з інформаційними ресурсами, і спосіб та засоби збору, обробки й передавання інформації для набуття нових відомостей про об’єкт, що вивчається [2, 22]. У законі «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» (№344/2013) було зазначено, що пріоритетом розвитку освіти є